

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI

“KELISHILDI”

Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar

vazirligi _____

“ _____ ” _____ 2023 yil

“TASDIQLAYMAN”

Urganch davlat universiteti rektori

B.Abdullayev

_____ 2023 yil

KASBIY (IJODIY) IMTIHONLAR DASTURI VA
BAHOLASH MEZONI

61010300 – Sport faoliyati (Voleybol) ta’lim yo’nalishi
uchun

Urganch – 2023

Dastur Urganch davlat universiteti o'quv-uslubiy Kengashida ko'rib chiqilgan va ma'qullangan. 2023 yil 19-aprel 4-sonli majlis bayoni.

Tuzuvchilar:

UrDU "Sport faoliyati" kafedrası mudiri: p.f.n., dotsent, F.T.Masharipov

UrDU "Jismoniy madaniyat" fakulteti dekani: p.f.n., dotsent S.U.Ko'palov

UrDU "Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi kafedrası mudiri: p.f.b.f.d. (PhD) Z.T.Sherov

UrDU "Sport faoliyati" kafedrası dotsenti: B.J.Yadgarov

UrDU "Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi kafedrası o'qituvchisi: p.f.b.f.d. (PhD) J.Sh.Jammatov

Taqrizchilar:

UrDU "Sport faoliyati" kafedrası professori: M.M.Raximov

UzMU Taekvondo va sport faoliyati fakulteti dekani prof: V.Sh.Raximov

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi Urganch davlat universiteti 61010300-Sport faoliyati (Voleybol) ta’lim yo‘nalishi yo‘nalishi bo‘yicha 2023-2024 o‘quv yili qabuli uchun abuturentlardan qabul qilinadigan ijodiy (kasbiy) imtihonlarning me‘yoriy talabalari, baholash mezonlari hamda o‘tkazish tartibi

KIRISH

Jamiyatimizda sog‘lom turmush tarzini shakllantirish, aholining, ayniqsa yosh avlodning jismoniy tarbiya va ommaviy sport bilan muntazam shug‘ullanishi uchun zamon talablariga mos shart-sharoitlar yaratish, sport musobaqalari orqali yoshlarga o‘z irodasi, kuchi va imkoniyatlariga bo‘lgan ishonchni mustax-kamlash, mardlik va vatanparvarlik, ona Vatanga sadoqat tuyg‘ularini kamol topish, shuningdek, yoshlar orasidan iqtidorli sportchilarni saralab olish ishlarini tizimli tashkillashtirish hamda jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirishga yo‘naltirilgan keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilmogda.

Mamlakatimizda mazkur soha rivojiga qaratilgan qator me‘yoriy-huquqiy hujjatlar qabul qilingan va jadallikda hayotga tatbiq etib kelinmogda. Jumladan, O‘zbekiston Respublikasining “Jismoniy tarbiya va sport to‘g‘risida”gi Qonuni va “Ta’lim” to‘g‘risidagi Qonunlari, hamda O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20 apreldagi PQ – 2909-sonli “Oliy ta’lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori, 2017 yil 27 iyuldagi PQ – 3151-sonli “Oliy ma’lumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirishda iqtisodiyot sohalari va tarmoqlarning ishtirokini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi, 2020-yil, 24 yanvardagi “O‘zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni yanada takomillashtirish va ommallashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 5924-sonli Farmoni, 2021-yil 5 noyabrdagi “Sport ta’limi tizimini tubdan takomil-lashtirish orqali Olimpiya va Paralimpiya sport turlari bo‘yicha sportchilar zaxirasini shakllantirish sifatini yanada oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ – 5279-son Qarori va 2022 yil 15 iyundagi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Davlat oliy ta’lim muassasalariga o‘qishga qabul qilish jarayonlarini tashkil etish to‘g‘risidagi” PQ-279-son Qarorlari shular jumlasidandir.

Ushbu dastur O‘zbekiston Davlat jismoniy tarbiya va sport universitetining Kengashida ko‘rib chiqilgan kasbiy imtihonlar dasturi va baholash me‘zonlari asosida tuzilgan.

Dastur Urganch davlat universitetining 61010300-Sport faoliyati (faoliyat turlari bo‘yicha) ta’lim yo‘nalish bo‘yicha kasbiy (ijodiy) imtihon dasturi umumiy o‘rta va o‘rta maxsus kasb-hunar ta’limi (BO‘SM, OZIMI) jismoniy tarbiya va sport dasturlari asosida tuzilgan, abituriyentlarning jismoniy mashqlari bajarishdagi amaliy harakat ko‘nikma va malakalarini baholashga mo‘ljallangan.

Dasturning maqsadi va vazifalari

Dasturning asosiy maqsadi – abituriyentlarning jismoniy tarbiya fanidan egallagan bilim, ko‘nikma va malakalari (umumiy va maxsus jismoniy (texnik) tayyorgarlik) holati darajasini belgilangan mezonlar asosida aniqlash hamda baholashdan iboratdir.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining 2017 yil 20 iyundagi 393- sonli Qarori bilan tasdiqlangan “O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim muassasalarining bakalavriyatiga talabalarni qabul qilish tartibi va qoidalari to‘g‘risida”gi Nizomga muvofiq 2023/2024 o‘quv yilida Urganch davlat universitetiga 61010300 – Sport faoliyati (**Voleybol**) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha qabul e‘lon qilingan.

Yuqoridagi ta'lim yo'nalishidan ya'ni sport faoliyati (faoliyat yo'nalishlari bo'yicha) bo'yicha ko'p ballik baholash tizimi asosida kasbiy (ijodiy) imtihonlar o'tkaziladi (sport turlari bo'yicha me'yoriy talablar va baholash mezonlari ilova qilinadi).

Abiturentlar tanlangan sport turidan kasbiy (ijodiy) imtihonlarni topshira-dilar. Ijobiy (kasbiy) imtihonlarni o'tkazishda har bir abiturienddan o'z qobiliyatini yuqori darajada namoyon qilishiga imkoniyat yaratiladi. Sport turlari bo'yicha ijobiy (kasbiy) imtihon ballarining maksimal yig'indisi (summasi) sinov natijalariga ko'ra (umumiy jismoniy tayyorgarlik va maxsus jismoniy tayyorgarlik bo'yicha) – 156 ballni tashkil etadi.

Tanlangan sport turi bo'yicha me'yoriy talablar sport turlarining xususiyat-lariga oid mashqlardan tuzilgan.

Kasbiy (ijodiy) imtihonlarni o'tkazish tartibi

Kasbiy (ijodiy) imtihonlarni o'tkazish maxsus ishlab chiqilgan me'yorlarni qabul qilishdan iborat. Imtihonning har bir qismini topshirish yuqori jismoniy yuklama (nagruzka) va emonsional zo'riqishni talab etadi. Shuni hisobga olgan holda abiturentlarga qulaylik va o'z imkoniyatlarini yuqori darajada namoyon qilishlari uchun imkoniyat yaratish maqsadida ijobiy imtihonlar guruhlarga bo'lingan holda o'tkaziladi hamda bir necha imkoniyatning eng yaxshi natijasi tanlab olinadi.

Kasbiy (ijodiy) imtihonlar quyidagi tartibda o'tkaziladi:

a) abiturentning guruh ro'yxati va pasporti tekshirilgandan so'ng u imtihon topshirish uchun taklif qilinadi;

b) har bir abiturent tanlangan sport turi talablariga mos ravishda sport kiyimida bo'lishi lozim;

v) predmet komissiyasi raisi va imtihon qabul qiluvchilar abiturentlarga imtihonlarni topshirish tartibi va qoidalarini tushuntiradilar;

g) har bir abiturentga sport kiyimini kiyish, chigal yozdi mashqlari (razminka) bajarish va imtihon topshirishga tayyorlanish uchun vaqt beriladi;

d) har bir me'yor topshirilganidan so'ng abiturent tomonidan ko'rsatilgan natija va unga qo'yilgan tegishli (baholash mezonlariga muvofiq ravishda) ball e'lon qilinadi;

e) barcha me'yorlar qabul qilinganidan so'ng abiturentlarga kasbiy (ijodiy) imtihonda to'plangan umumiy ballari e'lon qilinadi;

j) kasbiy (ijodiy) imtihonlarni qayta topshirishga ruxsat etilmaydi;

z) kasbiy (ijodiy) imtihonlarga kechikib kelgan yoki uning birida ishtirok etmagan abiturentlar kasbiy (ijodiy) imtihonlarni topshirishga qo'yilmaydi.

Hujjat topshirgan abituriendlar sport faoliyati (faoliyat turlari bo'yicha) kasbiy (ijodiy) imtihonlarni topshiradilar. Sport faoliyati (xotin qizlar sportini rivojlantirish) yo'nalishi bo'yicha hujjat topshirgan abituriendlar ayollarga mo'ljallangan sport faoliyati turlaridan kasbiy (ijodiy) imtihonlarni topshiradilar.

**Umumiy jismoniy tayyorgarlik bo'yicha erkaklar va ayollar uchun 1000 va
800 metrga yugurish qobiliyatini aniqlash bo'yicha kasbiy (ijodiy)
imtihonning baholash
MEZONLARI**

Maksimal ball – 63				
Erkaklar			Ayollar	
1000 m (daq,s.)			800 m (daq,s.)	
	Natija	Ballar	Natija	Ballar
1.	2:53.00	63	2:53.00	63
2.	2:53.50	62	2:53.50	62
3.	2:54.00	61	2:54.00	61
4.	2:54.50	60	2:54.50	60
5.	2:55.00	59	2:55.00	59
6.	2:55.50	58	2:55.50	58
7.	2:56.00	57	2:56.00	57
8.	2:56.50	56	2:56.50	56
9.	2:57.00	55	2:57.00	55
10.	2:57.50	54	2:57.50	54
11.	2:58.00	53	2:58.00	53
12.	2:58.50	52	2:58.50	52
13.	2:59.00	51	2:59.00	51
14.	2:59.50	50	2:59.50	50
15.	3:00.00	49	3:00.00	49
16.	3:00.50	48	3:00.50	48
17.	3:01.00	47	3:01.00	47
18.	3:01.50	46	3:01.50	46
19.	3:02.00	45	3:02.00	45
20.	3:02.50	44	3:02.50	44
21.	3:03.00	43	3:03.00	43
22.	3:03.50	42	3:03.50	42
23.	3:04.00	41	3:04.00	41
24.	3:04.50	40	3:04.50	40
25.	3:05.00	39	3:05.00	39
26.	3:05.50	38	3:05.50	38
27.	3:06.00	37	3:06.00	37
28.	3:06.50	36	3:06.50	36
29.	3:07.00	35	3:07.00	35
30.	3:07.50	34	3:07.50	34
31.	3:08.00	33	3:08.00	33
32.	3:08.50	32	3:08.50	32
33.	3:09.00	31	3:09.00	31
34.	3:09.50	30	3:09.50	30
35.	3:10.00	29	3:10.00	29
36.	3:10.50	28	3:10.50	28
37.	3:11.00	27	3:11.00	27
38.	3:11.50	26	3:11.50	26

39.	3:12.00	25	3:12.00	25
40.	3:12.50	24	3:12.50	24
41.	3:13.00	23	3:13.00	23
42.	3:13.50	22	3:13.50	22
43.	3:14.00	21	3:14.00	21
44.	3:14.50	20	3:14.50	20
45.	3:15.00	19	3:15.00	19
46.	3:15.50	18	3:15.50	18
47.	3:16.00	17	3:16.00	17
48.	3:16.50	16	3:16.50	16
49.	3:17.00	15	3:17.00	15
50.	3:17.50	14	3:17.50	14
51.	3:18.00	13	3:18.00	13
52.	3:18.50	12	3:18.50	12
53.	3:19.00	11	3:19.00	11
54.	3:19.50	10	3:19.50	10
55.	3:20.00	9	3:20.00	9
56.	3:20.50	8	3:20.50	8
57.	3:21.00	7	3:21.00	7
58.	3:21.50	6	3:21.50	6
59.	3:22.00	5	3:22.00	5
60.	3:22.50	4	3:22.50	4
61.	3:23.00	3	3:23.00	3
62.	3:23.50	2	3:23.50	2
63.	3:24.00	1	3:24.00	1
	3:24.01 va undan ko'p	0	3:24.01 va undan ko'p	0

13	7,8	0-10	17,8								
12	7,2	0-10	17,2								
11	6,6	0-10	16,6								
10	6	0-10	16								
9	5,4	0-10	15,4								
8	4,8	0-10	14,8								
7	4,2	0-10	14,2								
6	3,6	0-10	13,6								
5	3	0-10	13								
4	2,4	0-10	12,4								
3	1,8	0-10	11,8								
2	1,2	0-10	11,2								
1 dan kam	0,6	0-10	10,6								

VOLEYBOL IXTISOSLIGI BO'YICHA KASBIY (IJODIY) KIRISH IMTIHONLARINING ME'YORIY TALABLARI VA BAHOLASH MEZONLARI

Har bir test mashqi son, vaqt xamda texnik jihatlardan to'g'ri va maksimal natija bilan bajarilsa maksimal ball qo'yiladi. Lekin test mashqini bajarishda yo'l qo'yilgan har bir texnik xato uchun 1 ball olib tashlanadi, 10 ta texnik xato – minus 10 ball.

1-test – 18 ball va texnika uchun – 10 ball, jami – 28 ball.

1-test: Yuqoridan va pastdan ketma-ket ikki qo'llab diametri 2 m doira chiziq ichida o'z ustida to'p uzatish (15 martadan 30 marta)dagi texnik xatolar:

1. Oyoqlar yozilgan holatda (tik) to'p uzatish;
2. Oyoqlar faqat bukilgan holatda to'p uzatish;
3. Qo'llarni to'pga oldinma-keyin tegishi;
4. To'pni kaft bilan uzatish;
5. To'pni pastdan uzatishda doiradan chiqib ketish;
6. To'pni 3 metrdan kam uzatish;
7. Gavdani o'ng yoki chap tomonidan to'p uzatish;
8. Pastdan to'p uzatishda qo'lni bukilishi;
9. Pastdan to'p uzatishda to'pni sirpanib harakatlanishi;
10. Harakatlanish koordinatsiyasi zaifligi.

Izoh: Testni bajarishda doiradan chiqib ketish qayta takrorlash huquqini bermaydi, test to'htatiladi. Testni bajarish paytida to'pni ilib va to'pni erga tushurib yuborish qayta takrorlash huquqini bermaydi. Ikki marta tepadan yoki ikki marta pastdan ketma-ket to'p uzatilganda test to'xtatiladi.

2-test – 17 ball va texnika uchun – 10 ball, jami – 27 ball.

2-test: 1 marta o'ng tomon bo'ylab, 1 marta chap tomon bo'ylab belga yiqilib to'p qabul qilish taqlidi (qizlar uchun) va 1 marta o'ng tomon bo'ylab, 1 marta chap tomon bo'ylab ko'krakka yiqilib to'p qabul qilish taqlidi (o'g'il bolalar)ni bajarish va 1,6,5 zonalarga 2 martadan, jami 6 marta to'p kiritish texnik xatolar:

1. Zarba berish vaqtida chiziqni bosish;
2. Zarba berish vaqtida 9 m zonadan chiqib ketish;
3. To'p kiritishni ilib uzatish;
4. To'pni qo'ldan o'yinga kiritish;
5. To'pni pastdan va yondan o'yinga kiritish;
6. To'pni 8 sekund ichida o'yinga kiritish;
7. To'pni o'yinga kiritish paytida uni ilib olish xato deb topiladi;
8. To'p kiritishda tana qismining nomuvofiqligi;

9. To'p kiritishda, bir vaqtning o'zida maydonga qadam bosish;
10. Kiritilgan to'pning 1,6,5 zonalari chegaralovchi chiziq ustiga tushishi.

Izoh: To'pni o'yinga kiritish imtihon oluvchining ko'rsatmasiga binoan bajariladi. Har bir zonaga to'p kiritishdan oldin taqlidiy mashq bajariladi.

3-test – 28 ball va texnika uchun – 10 ball, jami – 38 ball.

3-test: Imtihon oluvchining ko'rsatmasiga asosan 4 zonadan 1, 6, 5 zonalarga hujum zarbasini aniq ijro etish (har zonaga 2 martadan – 6 imkoniyatdan)dagi texnik xatolar:

1. Zarba berish vaqtida to'rga qo'l va to'pni tegib ketish;
2. Zarba berish vaqtida qo'lni bukish;
3. Chegaralovchi lenta va antennadan tashqari zarba berish;
4. Qo'nish vaqtida o'rta chiziqni bosib o'tib ketish;
5. To'pni ilib zarba berish;
6. Noto'g'ri qadam tashlab, yugurib kelib noto'g'ri sakrab zarba berish;
7. Kiritilgan to'pning 1,6,5 zonalari chegaralovchi chiziq ustiga tushishi;
8. 3-zonadan hujum zarbasini berish;
9. Imtihon oluvchining ko'rsatmasidan avval to'pga zarba berish;
10. Vazifada belgilangan zonadan boshqa zonaga zarba berish.

Izoh: Faqat to'g'ri uzatilgan to'pdan zarba berish mumkin, abituriyent to'p uzatuvchini o'zi tanlashi mumkin. Xujum zarbasi aniq, to'pni yuqoridan pastga va kuchli zarba berganda xisoblanadi.

Umumiy izoh:

1. Abituriyentga testdan oldin 10 min. razminka beriladi.
2. Barcha test natijalarining maksimal bali – 93.

Apellyatsiya tartibi

Abituriyentlar ijodiy imtihon natijalari bo'yicha universitet qabul komissiyasining apellyatsiyalar bilan ishlash hay'atiga imtihon natijalari e'lon qilingandan so'ng 24 soat davomida murojaat qilishlari mumkin. Murojaat mazmuni faqat o'zlarining to'plagan ballari yuzasidan bo'lsa qabul qilinadi.

Apellyatsiya komissiyasi a'zolari oliy ta'lim muassasasi rektori buyrug'i bilan tasdiqlanadi.